

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1025-1453)

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

1054	1077	1082	1096-1099	1147-49	1189-92	1204	1261	1274	1326		1439	1453	1461
	1071			1176		1259			1354	1389	1402	1430	

Δυναστείες: Δυναστεία των Κομνηνών (1081-1185) – Δυναστεία των Αγγέλων (1185-1204) – Δυναστεία των Παλαιολόγων (1261-1453)

1054: Σχίσμα των δύο εκκλησιών. Ανταλλαγή αναθεματισμών μεταξύ Ρώμης και Κπολης. Οριστική ρήξη. Δογματικές (filioque), λειτουργικές διαφορές.

1071: Οι Βυζαντινοί με αυτοκράτορα τον Διογένη Δ΄ Διογένη ηττούνται από τους Σελτζούκους Τούρκους στη μάχη του Ματζικέρτ.

1071: Οι Νορμανδοί κατακτούν το Μπάρι (πρωτεύουσα του Κατεπανάτου της Κάτω Ιταλίας). Οι Βυζαντινοί χάνουν οριστικά τις κτήσεις στη «Μεγάλη Ελλάδα».

1077: Οι Σελτζούκοι κατακτούν τα Ιεροσόλυμα και τους Αγίους Τόπους (Παλαιστίνη και Συρία). Αφορμή για τις Σταυροφορίες.

1082: Ένα χρόνο μετά την άνοδό του στο θρόνο ο Αλέξιος Α΄ Κομνηνός εκδίδει χρυσόβουλλο έγγραφο και παραχωρεί στους Βενετούς εμπορικά προνόμια - αποβάθρες και εμπορικά καταστήματα στην Κπολη. Οι Βενετοί ιδρύουν σταδιακά πανίσχυρη αποικιακή αυτοκρατορία στην Ανατολή. Οι επόμενοι αυτοκράτορες Κομνηνοί εκχωρούν αντίστοιχα προνόμια σε Γενουάτες και Πισαίους (εμπορικές ιταλικές πόλεις Γένοβα και Πίζα).

1096-99: Ο πάπας Ουρβανός Β΄ κηρύσσει την Α΄ Σταυροφορία εναντίον των αλλόθρησκων Σελτζούκων. Ανάκτηση εδαφών στη Μ. Ασία (για τον Αλέξιο Α΄) και στους Αγίους Τόπους (ίδρυση πρώτων λατινικών κρατιδίων στην Ανατολή).

1147-49: Β΄ Σταυροφορία. (Αποτυχημένη προσπάθεια να ανακαταλάβουν την Έδεσσα της Συρίας).

1176: Συντριπτική ήττα του Μανουήλ Α΄ Κομνηνού στο Μυριοκέφαλο της Φρυγίας από τους Σελτζούκους. Παγιώνεται η παρουσία των Σελτζούκων στη Μ. Ασία.

1189-1192: Γ΄ Σταυροφορία. Η Κύπρος καταλαμβάνεται και λίγο μετά παραδίδεται από τον άγγλο βασιλιά Ριχάρδο Λεοντόκαρδο στον φράγκο Γουίδο Λουζινιάν.

1204: Κατά τη διάρκεια της Δ΄ Σταυροφορίας οι Βενετοί και οι σύμμαχοί τους σταυροφόροι κατέλαβαν την Κπολη, μετά από πρόσκληση του Αλεξίου Δ΄ Κομνηνού. Δεηλασίες, κλοπές, ανυπολόγιστες καταστροφές σε θησαυρούς και κειμήλια της Βασιλεύουσας. Μεγαλώνει το χάσμα μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Ξεκινάει η περίοδος της Λατινοκρατίας (1204-1261): διανομή εδαφών της άλλοτε ενιαίας αυτοκρατορίας. Ίδρυση Λατινικών κρατιδίων. Ο αυτοκράτορας και ο πατριάρχης εγκαθίστανται στη Νίκαια. Ίδρυση «ελληνικών» κρατιδίων: νησίδες αντίστασης και προσπάθεια ανακατάληψης Κπολης.

1259: Μάχη της Πελαγονίας. Οι Φράγκοι παραχωρούν στους Βυζαντινούς κάστρα στην Πελοπόννησο και ιδρύεται το Δεσποτάτο του Μυστρά.

1261: Ο Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος ανακαταλαμβάνει την Κπολη και προσπαθεί να ανασυστήσει τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία της Ανατολής (Ρωμανία) = Αυτοκρατορία των Στενών.

1274: Σύνοδος στη Λυών. Προσπάθεια ένωσης των δύο εκκλησιών. Δεν έγινε αποδεκτή από τον λαό.

1326: Οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν την Προύσα. Η Μ. Ασία πέφτει σταδιακά στα χέρια των Τούρκων.

1354: Οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν την Καλλίπολη στα στενά των Δαρδανελίων. Οι Οθωμανοί περνούν στην Ευρώπη.

1389: Μάχη στο Κοσσυφοπέδιο. Συντριπτική ήττα των χριστιανών ηγεμόνων της Βαλκανικής από τους Οθωμανούς. Η Σερβία φόρου υποτελής.

1402: Μάχη της Άγκυρας. Οι Μογγόλοι νικούν τον σουλτάνο Βαγιαζήτ. Βαθιά κρίση στο Οθωμανικό κράτος· παράταση ζωής στο ετοιμόρροπο Βυζάντιο.

1430: Η Θεσσαλονίκη πέφτει στα χέρια των Οθωμανών.

1439: Η σύνοδος Φεράρας-Φλωρεντίας. Υπογράφηκε από Ιωάννη Η΄. «Ένωση» των δύο εκκλησιών μετά το Σχίσμα. (= «υποταγή» της εκκλησίας της Κπολης στον πάπα Ρώμης). Δεν γίνεται και πάλι αποδεκτή από το λαό και μερίδα κληρικών.

1453: Άλωση της Κπολης από τον σουλτάνο Μωάμεθ Β΄ Πορθητή. Οι Βυζαντινοί αβοήθητοι από τα χριστιανικά κράτη της Δύσης αγωνίστηκαν ηρωικά, αλλά ο αγώνας ήταν άνισος. Οριστική διάλυση της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Ρωμανία8).

1461: Κατάλυση της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας.